

مدیریت شهری چیست ؟

اگر مدیریت، به درختی تشبیه شود که شاخه‌های گوناگونی، مانند مدیریت صنعتی، مدیریت مالی و ... دارد، یکی از شاخه‌های جدید این درخت، مدیریت شهری است.

مدیریت یعنی کار کردن با افراد و گروهها برای رسیدن به مقاصد سازمان. وظایف مدیریت عبارتند از برنامه‌ریزی، سازماندهی، نظارت و انگیزش.

تمامی این وظایف برای مدیریت شهری نیز متصور است.

مدیریت شهری باید برای شهر برنامه‌ریزی کند، فعالیت‌های شهر را سازمان دهد، بر فعالیت‌های انجام شده نظارت کند، حتی برای انجام بهینه امور، انگیزش لازم را در سازمان مدیریت شهری ؛ سایر نهادها ؛ بخش خصوصی و شهروندان ایجاد نماید.

ترکیب مدیریت و شهر، مفهوم ساماندهی به امور مربوط به برنامه ریزی، سازماندهی، بسیج منابع و امکانات، هدایت و کنترل، در محدوده شهر را تداعی می‌نماید. مفهومی که در کشورهای مختلف به دلیل ساختارهای سیاسی و رویکردهای اقتصادی، نهادهای متفاوتی را با الگوهای متفاوتی در خود درگیر دارد.

به نقل از پاول هوس و کنت ایچ بلانچارد: معمولاً مدیریت شهری به عنوان زیر مجموعه‌ای از حکومت محلی تعریف شده و شهرداری خوانده می‌شود. همچنین مدیریت شهری به مثابه نظامی است که دارای ورودیها و خروجیهای

مشخصی باشد.

هر جامعه‌ای، با توجه به ساختار اقتصادی، اجتماعی و سیاسی خود، تعریف یا تلقی ویژه‌ای از مدیریت شهری دارد، زیرا مشخصات و ساختار نهادهای قانونی اداره کننده شهر، از کشوری به کشور دیگر تفاوت دارد.

امروزه شهرها از دو جنبه اهمیت یافته اند: یکی، بعنوان "مرکز تجمع گروهی از مردم"، و دیگری بعنوان "عمده ترین بازیگر نقش اقتصادی در سطح محلی و در سطح اقتصاد ملی".

برنامه ریزی دقیق و درست، سبب رشد اقتصادی، تثبیت سیاسی و افزایش مشارکت شهروندان در امور شهرها می‌گردد و شکست در حل مشکلات و مسائل شهری، سبب رکود اقتصادی، بروز نارضایتی‌های اجتماعی و سیاسی، فقر، بیکاری و تخریب محیط زیست خواهد شد.

فرایند تمرکززدایی نیز در تبدیل مدیریت شهری به یک فعالیت قدرتمند و دارای اختیارات قانونی سرعت بخشید. در گام آخر تحلیل اندیشه‌های پوزیتیویستی (مثبت اندیشی) در مقابل تفکرات انتقادی و ساختگرایانه در حوزه‌های اجتماعی و فرهنگی و شکست راه حل‌های همسان در نقاط مختلف که از روی نمونه‌های غربی الگو برداری شده بودند (بعنوان نمونه طرح‌های اقتصادی در امریکای لاتین) و تأکید بر حل مشکلات به صورت محلی در اهداف توسعه هزاره سبب تقویت بیش از پیش مدیریت شهری، علی‌الخصوص در کشورهای در حال توسعه شد.

وظایف مدیریت شهری

یک مدیر شهری باید بتواند در دنیای رقابتی نقاط قوت و ضعف شهر خود را شناخته و درصدد تقویت مزایای رقابتی آن برآید.

از این رهگذر است که شهر می‌تواند نقطه قابل اتکایی در شبکه جهانی شهرها بیابد و کارکردهای خود را در نظام سرمایه داری بین الملل بهبود بخشد.

بدین ترتیب شهردار باید خود را «مدیر شهر» بداند نه «مدیر شهرداری». این دو با هم تفاوت‌های بسیار دارند چه اینکه اولی مسئول ارتقای قابلیت‌ها و توانمندی‌های شهر و شهرنشینان است در حالیکه دومی بیشتر مجری است و پاسخگویی آن تنها محدود به نحوه عملکرد است و نه نتایج و پیامدها.

بسیاری، معتقدند که جامعه آینده، جامعه‌ای شهر نشین خواهد بود. بنابراین، شهرها به جای این که مکان‌هایی بی‌ثمر برای سرمایه گذاری اقتصادی یا تراکم کارگران بیکار با انبوه مشکلات اقتصادی، اجتماعی و محیط زیستی باشند؛ باید که به مراکز رشد و پویایی اقتصادی و اجتماعی، در چارچوب ملی، بدل شوند. این مراکز، باید که آفرینشگر فرصتهایی ارزنده برای رفاه و توسعه نه تنها جمعیت ساکن در آن، بلکه جمعیت تمامی کشور باشد.

۱. آماده سازی زیرساخت‌های اساسی برای عملکرد کارآمد شهرها

۲. آماده سازی خدمات لازم برای توسعه منابع انسانی، بهبود بهره وری و بهبود استانداردهای زندگی شهری

۳. تنظیم فعالیتهای تاثیرگذار بخش خصوصی بر امنیت، سلامتی و رفاه اجتماعی جمعیت شهری

۴. آماده ساختن خدمات و تسهیلات لازم برای پشتیبانی فعالیتهای مولد و عملیات کارآمد موسسه‌های

خصوصی در نواحی شهری

۵. برنامه ریزی استراتژیک

وظایف کنونی مدیریت شهری (صرف نظر از تنوع و اختلاف در نظامهای اجتماعی و سیاسی گوناگون)، تنها محدود به مواردی از قبیل برنامه ریزی، خدمات رسانی، مدیریت فرهنگ محلی، انجام پروژه‌های عمرانی و... نمی‌شود. بلکه جهت دهی فعالیتهای شهری و ترسیم چشم انداز شهر در راستای دستیابی به توسعه پایدار از جمله مهمترین وظایف مدیران شهری به شمار می‌رود. یک مدیر شهری باید بتواند در دنیای رقابتی نقاط قوت و ضعف شهر خود را شناخته و درصدد تقویت مزایای رقابتی آن برآید.

از این رهگذر است که شهر می‌تواند نقطه قابل اتکایی در شبکه جهانی شهرها بیابد و کارکردهای خود را در نظام سرمایه داری بین الملل بهبود بخشد.

اهداف مدیریت شهری

. ارتقای شرایط کار و زندگی همه جمعیت شهر با توجه ویژه به افراد و گروه‌های کم درآمد

. زمینه سازی و ایجاد مشوق های توسعه اقتصادی و اجتماعی پایدار

. حفاظت از محیط کالبدی شهر

سازمان ملل متحد، برای ارتقای مدیریت شهری و ارتقای مردم سالاری، بر پاره‌ای از موضوعها و اولویتها تاکید ویژه دارد که عبارتند از:

~ بازنگری در جایگاه و کارکردهای دولت

~ تلاش برای تعیین راهبردهای شهر با مشارکت نهادها و شهروندان

~ شفافیت کارکرد مالی در تمام

~ جریان آزاد اطلاعات، به عنوان پیشنیاز شفافیت و مشارکت و رضایت شهروندان

~ تأکید بر جایگاه رهبری مدیریت شهری

~ های اخلاقی برای رفتار مدیریت شهری

بانک جهانی : مدیریت شهری یک فعالیت شبه تجاری برای دولت هاست. به عبارت دیگر مدیریت شهری یعنی اداره امور شهری و کارایی بیشتر برای استفاده از وام‌های بانک جهانی. بعضی اوقات مدیریت شهری بعنوان ابزاری برای اجرای سیاست‌گذاریهای شهری در نظر گرفته می‌شود که به مفهوم علم اداره جامعه می